

MANTENIR-SE AL DIA EN FARMACOTERAPÈUTICA: *el paper del web 2.0 i les xarxes socials*

**Laia Robert¹, Roser Llop², Juan Carlos Juárez³,
Laura Diego¹**

¹ Centre d'Informació de Medicaments de Catalunya
(CedimCat).

² Fundació Institut Català de Farmacologia (FICF).
Universitat Autònoma de Barcelona.

³ Servei de Farmàcia. Hospital Universitari Vall d'Hebron.

Resum

En els darrers 25 anys, l'accés a la informació en matèria mèdica s'ha fet pràcticament universal. Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) han transformat l'escenari de la informació biomèdica i el web 2.0 ha suposat un canvi encara més important en la forma de generar, accedir i compartir la informació. Les xarxes socials han facilitat la generació de coneixement amb la participació dels diferents agents implicats: professionals, pacients i ciutadans. Aquest nou escenari implica compartir la informació de manera oberta i col·laborativa, i crear coneixement social que faciliti la seva presa de decisions sobre la salut.

En la societat de la informació, de vegades, preval l'exhaustivitat enfront de la rellevància. Els professionals sanitaris es troben davant d'una sobrecàrrega d'informació (infoxicació), no sempre de qualitat, amb dificultats per gestionar, comprendre i processar tota la informació que es genera. En aquest escenari, mantenir-se al dia amb tot el que es publica és complicat. En aquest sentit, és essencial dissenyar un entorn personal d'aprenentatge (en anglès *personal learning environment, PLE*) que incorpori eines del web 2.0 i que permeti cercar, seleccionar, filtrar i organitzar de forma sistemàtica i eficient aquella informació de qualitat que tingui un impacte sobre la pràctica clínica.

Aquest *Butlletí* té com a objectiu mostrar alguns dels recursos dels quals disposa el web 2.0 i mostrar d'una manera pràctica la seva utilitat per contribuir a la gestió del coneixement en terapèutica.

Introducció

L'aparició i el desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ha suposat un punt d'inflexió en la manera de generar, accedir i utilitzar la informació. Internet s'ha convertit en un instrument fonamental de la gestió i transmissió del coneixement.¹ La seva implantació creixent ha facilitat la comunicació global i ha fet possible accedir, de manera cada cop més ràpida, a grans volums d'informació.² Actualment, és impensable estar actualitzat de manera ràpida i amb l'amplitud necessària sobre qualsevol tema biomèdic sense recórrer a la xarxa per obtenir aquesta informació.

L'aparició del web 2.0 ha socialitzat la xarxa i ha permès introduir una concepció més col·laborativa d'intercanvi de la informació.³ Les característiques que han estat clau per a l'èxit són la immediatesa, la gratuïtat i la facilitat en el seu ús. Precisament com a conseqüència de la facilitat per crear i compartir continguts, els usuaris han passat de ser únicament usuaris passius a participar-hi de manera activa, a través de nombroses possibilitats com els blogs, wikis, etiquetat o filtrat de la informació en què tots es beneficien de la intel·ligència compartida.⁴⁻⁷ En l'àmbit mèdic, on es parla de medicina 2.0 o salut 2.0, la transmissió de la informació ja no es realitza només a través de fonts primàries, sinó també a través d'opinions, comentaris crítics, presentacions, conferències i altre material de l'anomenada literatura gris, que cada cop està més present com a font d'informació vàlida.

Aquest *Butlletí* té l'objectiu d'identificar aquelles eines del web 2.0 que poden ser útils per gestionar la informació biomèdica i mantenir-se al dia. No pretén ser una revisió exhaustiva, sinó fer un recull de les eines que tenen un especial interès en la informació sobre medicaments i terapèutica. No obstant això, cal no oblidar la importància de saber seleccionar aquella informació que es pugui considerar essencial i destriar-la de molta d'altra que no contribueix a millorar-ne la pràctica clínica.

Com mantenir-se al dia llegint? Crear un espai personal d'aprenentatge

Cada dia es publica una mitjana de 75 assajos clínics i 11 revisions sistemàtiques, però els professionals sanitaris dediquen aproximadament una hora a la setmana a llegir.^{8,9} Encara que indubtablement Internet ha millorat l'accessibilitat a la informació, existeix un clar desequilibri entre el gran volum d'informació disponible i el temps que té un professional per dedicar-se a la lectura. Com es podria treure el màxim profit d'aquest temps per mantenir-se al dia?

Dissenyar un PLE (conjunt d'eines, fonts d'informació, connexions i activitats que cada persona utilitza per aprendre i ampliar coneixements) permet optimitzar l'escàs temps disponible.¹² Incorporar-hi algunes de les eines del web 2.0 pot ser d'utilitat per gestionar el gran volum d'informació biomèdica, facilitar fer cerques més eficients (*vegeu el BIT núm. 4, de l'any 2015*) i filtrar i identificar aquella informació rellevant que tingui un impacte directe sobre la pràctica clínica.

Eines 2.0 per a la gestió de la informació

Les eines que ofereix el web 2.0 es poden classificar en funció de la seva utilitat en les diferents etapes de la gestió de la informació: cercar, filtrar, classificar, col·laborar, emmagatzemar, publicar i compartir (vegeu la figura 1).⁴ A continuació es presenten alguns d'aquests instruments en què la selecció s'ha basat en uns criteris mínims:

- ser recomanats per diferents organitzacions sanitàries, societats científiques i universitats;
- ser utilitzats majoritàriament pels professionals i portals de revistes biomèdiques, i
- ser suficient la versió gratuïta del programari per portar a terme les diferents etapes de la gestió de la informació.

Metacercadors

TripDatabase, Blitter

Filtres: Clinical Queries

Blogs

Xarxes socials

(Twitter, Facebook)

Podcasts

YouTube

SlideShare

Cura de continguts

(Soop.It, Storify i Paper.li)

Linkedin i ResearchGate

RSS i agregadors de continguts

(Feedly, Flipboard)

Xarxes socials (Twitter i Facebook)

Marcadors socials

(Delicious, Netvibes, Symbaloo)

Emmagatzematge i treball col·laboratiu

(GoogleDrive, Dropbox)

Eines per llegir més tard

(Pocket, Instapaper)

Gestors bibliogràfics

(Zotero, Mendeley)

Gestors personals (Evernote)

Figura 1. Classificació d'eines del web 2.0 en les diferents etapes de la gestió de la informació.
Adaptat de Barrera 2011 i modificat pels autors ⁴

Cercar i filtrar: més enllà dels cercadors clàssics

A banda dels cercadors clàssics com Google i Pub-Med, disposem de **cercadors federats o metacercadors** que inclouen filtres de qualitat i que poden ser de gran utilitat per tal de localitzar amb major precisió el que es coneix com a literatura gris. En aquest sentit, un dels cercadors específics més destacats en l'àmbit de la salut és el *Trip Database* que té com a objectiu ajudar als professionals sanitaris a identificar la millor evidència disponible.

D'altra banda, la utilització de filtres permet fer una estratègia de cerca més dirigida. PubMed disposa, per exemple, del filtre metodològic *Clinical Queries*, de referència per a la selecció d'articles dins la base de dades científica Medline que retorna només els articles clínics deixant de banda tota la informació relativa a la investigació bàsica i preclínica.

Cada vegada és més habitual la cerca a través de l'etiquetat social, ja sigui a blogs, xarxes socials o Internet, en general. Aquestes etiquetes classifiquen els recursos utilitzant paraules clau que permeten filtrar i seleccionar la informació de forma més àgil.

Davant de qualsevol dubte clínic es recomana iniciar la cerca amb Trip Database i Clinical Queries.

Recepció: fer que la informació arribi a l'usuari

Pel que fa al procés de recepció de la informació, l'aparició dels **RSS** i els **agregadors de contingut**, com Feedly o Flipboard, han suposat un canvi en la manera d'accedir a la informació, concretament a rebre-la de forma automàtica i integrada, en comptes d'haver-la d'anar a buscar individualment a cada recurs. Així mateix, les xarxes socials com Twitter i Facebook, no només s'empren per compartir i publicar informació, sinó que alhora també s'utilitzen com a eines per rebre la informació i mantenir-se al dia.

És recomanable triar un lector RSS, fer una selecció personalitzada de les fonts i a mesura que s'utilitzin eliminar periòdicament aquelles que no es llegeixen.

Desar, classificar i ordenar per tenir-ho tot a mà

El desenvolupament tecnològic d'Internet ha transformat la manera d'emmagatzemar la informació, ha millorat les possibilitats d'accés (qualsevol dispositiu fix o mòbil) i ha facilitat el treball col·laboratiu. En són exemples Google Drive o Dropbox.

D'altra banda, per col·leccionar, recopilar i organitzar els enllaços d'Internet són especialment útils els **marcadors socials; en són exemples Delicious, Netvibes, Symbaloo**, amb una imatge visual més po-

tent. Altres eines com *Pocket* i *Instapaper*, permeten emmagatzemar pàgines web de forma àgil i senzilla per **llegir-les més tard**. A més d'aquestes característiques, *Evernote* facilita la planificació de tasques i activitats, la gestió de continguts i el treball en equip.

Els **gestors bibliogràfics**, com *Zotero* o *Mendeley*, són essencials per desar, classificar, gestionar, citar i compartir les referències bibliogràfiques. Mendeley llegeix les metadades dels articles emmagatzemats, fet que facilita la posterior cerca a través de qualsevol paraula relacionada amb el contingut.

Entre els marcadors socials relacionats amb els cursos sobre medicaments i farmacoteràpia destaquen el Netvibes del CIM de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i el Symbaloo de CedimCat.

Publicar i compartir

El canvi més rellevant que ha incorporat el web 2.0 és la possibilitat que els usuaris generin, publiquin i comparteixin la informació a través de diferents eines. Això implica que la transmissió d'informació científica ja no es realitza únicament a través de fonts primàries, sinó a través d'eines de microblogs com Twitter o blogs que han facilitat la creació i publicació de continguts d'una forma àgil i senzilla, oferint avantatges com la formació continuada i la comunicació amb altres professionals i pacients.

Blogs

Els blogs o weblogs són llocs web, sovint elaborats pels mateixos professionals sanitaris, amb una estructura cronològica que converteix el seu contingut en dinàmic i afavoreix un ús multidireccional. Estan orientats a transmetre informació factual i coneixement, però també opinions, vivències i crítiques, habitualment de forma breu i concisa. Aquestes característiques han fet que actualment els **blogs** han esdevingut canal de comunicació directa amb els lectors i són considerats com una eina propera, no invasiva i creadora de corrents d'opinió, que en definitiva s'han convertit en una font d'informació útil en l'àmbit de les ciències de la salut.^{3,6,11}

En l'àmbit sanitari, el que s'anomena "blogosfera sanitària" compta amb uns 300 usuaris actius.¹² A la taula 1 s'ha fet una selecció d'alguns dels blogs sobre medicaments i terapèutica que hem considerat d'especial interès per la seva rigorositat en la informació que ofereixen, la seva visió crítica i l'actualitat dels continguts.

Títol	Enllaç	Característiques
Sala de lectura	http://elrincondesisifo.es/	Blog personal d'un FAP amb interpretacions i lectura crítica de l'evidència farmacoterapèutica.
Hemos leído	http://www.hemosleido.es/	Blog col·lectiu de FAP de la Comunitat Valenciana que inclou actualitzacions en farmacoterapèutica i lectures crítiques de publicacions.
Farmacia de atención primaria	http://farmaciadeatencionprimaria.com/	Blog de la Societat Espanyola de Farmacèutics d'Atenció Primària amb informació de caràcter científicotècnic o relacionada amb l'activitat del FAP.
CIMSFHUVH	https://cimsfhuvh.wordpress.com/	Blog del CIM del Servei de Farmàcia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron que inclou consultes farmacoterapèutiques.
ImagineFarma	http://imaginefarma.blogspot.com.es/	Blog personal d'un FH que inclou revisions de lectura crítica, actualitzacions terapèutiques i debat professional.
Twitterapèutica	http://twitterapeutica.blogspot.com.es/	Aquest blog és el suport del projecte Twitterapèutica, un projecte col·laboratiu basat en twitter per a la difusió del coneixement farmacoterapèutic. S'hi recull tot el material dels diferents cursos realitzats.
Stop errores de medicación	http://www.stoperroresdemedicacion.org/	Inclou reflexions sobre els errors de medicació i exemples concrets sobre situacions i/o medicaments que poden desencadenar errors de medicació.
Qué me das para	http://quemedaspara.es/	Es tracta d'un videoblog de dos FC que vol donar resposta a les consultes farmacèutiques sobre símptomes menors que habitualment es resolen des de la farmàcia.
La chuleta del FIR	http://www.lachuletadelfir.com/	Blog creat per un FH que pretén proporcionar informació farmacoterapèutica i professional. Especialment dirigit a FH.
Servei de Farmacologia Clínica	https://farmacologiaclinicahuvh.wordpress.com/	Blog de farmacologia desenvolupat pels residents del Servei de Farmacologia Clínica de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron.
e-Butlletí Groc	http://w3.icf.uab.es/notibg/bgcat.php	Blog de la FICF sobre notícies rellevants de terapèutica, vinculat als continguts del Butlletí Groc.

Taula 1. Blogs d'interès sobre medicaments i farmacoteràpia al nostre entorn.

A banda d'aquests exemples, consulteu la selecció [blogosfera sanitària](#) de la iniciativa Wikisanidad i utilitzeu [Blitter](#) com a cercador en blogs sanitaris.

Twitter

Twitter és probablement la xarxa social que ha tingut un major impacte en el panorama de la comunicació científica.¹³ És una eina de microblogs que permet als usuaris publicar i llegir entrades de text i/o enllaços,

d'una longitud màxima de 140 caràcters, que s'anomenen tuits o piulades. És una eina potent que basa el seu èxit en la senzillesa, la immediatesa i l'amplificació del missatge.^{14,16}

Tot i que pot ser efímera per la gran quantitat de tuits publicats, si es fa una bona selecció dels perfils als quals seguir, constitueix un excel·lent mitjà d'informació i/o formació sobre salut, permet converses i l'intercanvi de material.

Usuari	Característiques
@rincondesisifo	Compte personal d'un FAP. Evidència i lectura clínica. Vinculat al blog Sala de lectura
@hemosleido	Compte del blog Hemos leído
@AEMPSGOB	Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris
@CIMSFHUVH	Compte del Centre d'Informació de Medicaments del Servei de Farmàcia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron
@EMA_News	Agència Europea del Medicament
@FDA_Drug_Info	Food and Drug Administration
@SIETES	Compte vinculat a SIETES (Sistema d'informació essencial en terapèutica i salut)
@salutcat	Compte del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
@Sefap_FAP	Societat Espanyola de Farmacèutics d'Atenció Primària
@sefh_	Societat Espanyola de Farmàcia Hospitalària
@FarmaciaOesteAP	FAP del Servei Madrileny de Salut que proporciona informació farmacoterapèutica exclusiva a professionals sanitaris
@quemedaspara	Compte vinculat al blog Qué me das para
@StopErroresMed	Compte vinculat al blog Stop errores de medicación, per alertar i fer difusió de potencials errors de medicació

Taula 2. Comptes de Twitter que es consideren d'interès en l'àmbit del medicament i la farmacoteràpia.

Per iniciar-se en Twitter a nivell professional es recomana començar a seguir els [imprescindibles de Twitter](#).

Facebook

Facebook va ser la primera gran xarxa social i, tot i que actualment l'ús és fonamentalment personal, es pot utilitzar de diverses maneres que permeten separar la vida privada de la professional:

- perfil (biografia personal amb amistats),
- pàgina (presentació de la informació, serveis o productes),
- grups (comptes d'usuaris tancat amb interessos comuns), i
- esdeveniments (pàgina per promocionar una activitat en concret).

Es tracta d'una bona eina per difondre informació institucional, ja que permet interactuar amb la població.^{3,15,16}

Tot i que Facebook no té gran utilitat en la gestió del coneixement, alguns CAP administren una pàgina Facebook per tal d'informar els usuaris.

Podcasts

El podcàsting consisteix en la distribució d'arxius multimèdia (habitualment àudio o vídeo, que poden incloure text com a subtítols i notes) mitjançant un sistema de redifusió (RSS).³ Les revistes científiques

com *BMJ*, *Lancet* o el *NEJM* són multiplataforma i publiquen regularment podcasts on ofereixen una visió i una opinió complementària. Entre els podcasts relacionats amb la farmacoteràpia destaquen el *Drug & Therapeutics Bulletin* i el *Best Science Medicine Podcast*, entre d'altres.

Encara que l'oferta en llengua no anglesa és limitada, cal destacar el podcast del [Boletín de Información Terapéutica de Navarra](#).

SlideShare

És el servei més popular per compartir i visualitzar presentacions, ja siguin creades en PowerPoint o en altres formats com PDF o Microsoft Word. Es considera el YouTube de les presentacions i permet allotjar, veure i compartir material, així com també seguir i interactuar amb altres usuaris. L'ús d'etiquetes per classificar el seu contingut permet la cerca de presentacions per temes i ser una font d'idees i de documentació útil. A banda d'això, s'han desenvolupat noves funcionalitats que permeten la interacció amb les altres xarxes socials.^{3,15}

Podeu compartir les vostres presentacions a SlideShare i cerca-hi nous continguts.

YouTube

És un dels serveis de publicació de vídeos més conegut i més actiu que permet crear un canal propi a través del qual es pot subscriure al que publiquen altres usuaris i/o institucions. En l'àmbit sanitari, es considera una font de vídeos que permet la visualització de quadres clínics o maniobres explora-

tòries, útils per a l'educació sanitària, així com l'accés a conferències.^{3,6} Actualment, les revistes científiques són multiplataforma i disposen d'un canal YouTube.

Resulten especialment interessants els vídeos Quick Take del NEJM que en menys d'un minut resumeixen els resultats dels estudis d'una forma gràfica i visual.

Scoop.it, Storify i Paper.li com a eines de cura de continguts

El procés de cura de continguts (*content curation*) es podria definir com un sistema o metodologia de treball que té com a objectiu localitzar, filtrar, modificar i distribuir de forma segmentada informació sobre un tema.^{15,17} Eines com *Scoop.it*, *Storify* o *Paper.li* agrupen i contextualitzen aquesta informació i alhora possibiliten la d'interacció social.

Es recomana subscriure's a l'Scoop.it, a l'apartat Alertes de seguretat de fàrmacs, una iniciativa desenvolupada des de l'IAQuAS per rebre mensualment les notícies sobre la seguretat dels medicaments.

LinkedIn i ResearchGate

LinkedIn és una xarxa professional que ofereix la possibilitat de crear una identitat professional a través d'un curriculum vitae, i conèixer oportunitats de treball i estar en contacte amb altres professionals i notícies a través de la creació de comunitats o grups de treball. ResearchGate és una xarxa social i una eina de col·laboració per a científics i investigadors en la qual es pot compartir articles, fer i respondre preguntes i trobar possibles col·laboradors. És especialment útil per estar alerta de les publicacions dels perfils que es segueixen.

Per mantenir una identitat professional actualitzada, creeu un perfil de LinkedIn i pugeu les publicacions a ResearchGate.

Recomanacions d'ús de les xarxes socials

La utilització de les eines del web 2.0 com a professionals sanitaris implica no només seleccionar les que s'utilitzaran i els perfils que se seguiran, sinó també establir la finalitat amb la qual es volen utilitzar. En aquest sentit, cal tenir en compte que la participació pot ser activa, aportant informació i generant coneixement, o simplement passiva com a consumidors d'informació amb l'objectiu de mantenir-se al dia i com a recurs de formació continuada.

D'altra banda, compartir informació professional implica conèixer les diferents recomanacions o guies d'utilització de xarxes socials editades per organitzacions sanitàries o associacions professionals com les que es presenten a continuació:

- Guia d'usos i estil a les xarxes socials de la Generalitat de Catalunya. https://www.gencat.cat/xarxessocials/pdf/v1_guia_usos_xarxa_cat.pdf
- L'ICS a les xarxes socials: guia d'usos i recomanacions. http://www.gencat.cat/ics/infocorp/pdf/guia_usos_xs_4ed.pdf
- Recomanacions d'utilització de les xarxes socials per a un ús professional. Grup de treball Recursos 2.0 Comissió d'Informació Biomèdica. Hospital Universitari Vall d'Hebron. http://www.vhebron.net/documents/9904922/9957722/Recomanacions_xarxes_socials_abril2012.pdf
- Hospital Sant Joan de Déu. Barcelona. Política de xarxes socials del Hospital Sant Joan de Déu. Barcelona. http://www.hsjdbcn.org/polymitimages/public/institucional/xarxes/Politica_Redes_Sociales_HSJD%20%288%20mar%202011%29_cast.pdf
- American Medical Association: Policy in the use of Social Media 2010. <http://www.ama-assn.org/ama/pub/physician-resources/medical-ethics/code-medical-ethics/opinion9124.page?>

Conclusió

Mantenir-se actualitzat en medicina i terapèutica és essencial per proporcionar una atenció sanitària de qualitat. La gran quantitat d'informació accessible a través de la xarxa fa que avui el repte sigui, més aviat, saber-la validar, seleccionar i interpretar. En un context en què, a més, el temps disponible és limitat, cal disposar d'un PLE, adaptat a les necessitats de cada professional que permeti, d'una banda, fer cerques eficients i, de l'altra, filtrar la informació rellevant que tingui un impacte real sobre la pràctica clínica.

Incorporar al PLE les eines de què disposa el web 2.0 pot ser de gran utilitat en la gestió del coneixement. Permet cercar, filtrar, classificar, emmagatzemar, publicar i compartir la informació que es consumeix o que es genera d'una forma àgil i eficient. Tot i que introduir-se al món 2.0 pot requerir una inversió inicial de temps i energia, a mitjà termini resultarà rendible. Seguint les normes d'utilització de les xarxes socials farà que la col·laboració es realitzi en un escenari de qualitat.

Bibliografía

1. Phillippi, J.C.; Buxton, M. Web 2.0: Easy tools for busy clinicians. A: *J Midwifery Women's Health*. 2010, vol. 55, p. 472-76.
2. Anònim. Internet i la informació de medicaments. A: *Butlletí e-farma RSB*. 2010, núm. 11.
3. Fernández Oropesa, C. Web 2.0 para farmacéuticos de atención primaria. A: *FAP*. 2011, vol. 9, núm. 1, p. 8-14.
4. Barrera Linares, E.; Ávila de Tomás, J.F. Web 2.0 y otros recursos de Internet. A: *FMC. Formación Médica Continuada en Atención Primaria* [en línea]. Elsevier, 2011, vol. 18, núm. 06, p. 321-329. ISSN 1134-2072. [Consulta: 16 de febrer de 2016. Disponible a: <http://www.fmc.es/es/web-2-0-otros-recursos-internet/articulo/90021360/>]
5. Scanzfeld, D.; Scanzfeld, V.; Larson, E.L. Dissemination of health information through social networks: Twitter and antibiotics. A: *Am J Infect Control*. 2010, vol. 38, p. 182-88.
6. Mayer Pujades, M.A.; García Pareras, L.; Leis Machín, A. La web 2.0 se presenta como una nueva plataforma de gestión de la información en medicina. A: *2Atención Primaria* [en línea]. 2008, vol. 40, núm. 1, p. 39-42. [Disponible a: http://wma.com.es/Upload/Documents/Mayer_Pareras_Leis_AtenPrimaria_63.pdf]
7. D. Pérez Solís. Web 2.0 en medicina: un conjunto de herramientas útiles y una oportunidad de cambio. *Bol Pediatr* 2011;51: 204-2016. A: [en línea]. [Consulta: 16 de febrer de 2016. Disponible a: http://sccalp.org/documents/0000/1761/BolPediatr2011_51_204-216.pdf]
8. Sackett, D.L. et al. Evidence based medicine: what it is and what it isn't. A: *BMJ (Clinical research ed.)* [en línea]. 1996, vol. 312, núm. 7023, p. 71-2. ISSN 0959-8138. [Consulta: 23 d'octubre de 2014. Disponible a: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=2349778&tool=pmcentrez&rendertype=abstract>]
9. Bastian, H.; Glasziou, P.; Chalmers, I. Seventy-five trials and eleven systematic reviews a day: How will we ever keep up? A: *PLoS Medicine*. 2010, Vol. 7, p. e326.
10. Entornos personales de aprendizaje: claves para el ecosistema educativo en red. 2013. A: [en línea]. [Consulta: 16 de febrer de 2016. Disponible a: <http://www.um.es/ple/libro/11>. Oliva Fanlo, B; Cofiño Fernández, R. La blogosfera sanitaria: yo blogueo, tú blogras, ella bloguea. A: *AMF*. 2013, vol. 9, núm. 10, p. 565-571.
12. Wikisanidad - Blogosfera Sanitaria. A: [en línea]. [Consulta: 16 de febrer de 2016. Disponible a: <http://wikisanidad.wikispaces.com/Blogosfera+Sanitaria>]
13. Brynolf, A. et al. Virtual colleagues, virtually colleagues-physicians' use of Twitter: a population-based observational study. A: *BMJ open* [en línea]. 2013, vol. 3, núm. 7. ISSN 2044-6055. DOI 10.1136/bmjopen-2013-002988. [Consulta: 22 de gener de 2016. Disponible a: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=3731708&tool=pmcentrez&rendertype=abstract>]
14. Chretien, K.C.; Azar, J.; Kind, T. Physicians on Twitter. A: *JAMA*. 2011, vol. 305, p. 566-68.
15. Pérez Solís, D; Pérez Solís, P. Selección de recursos útiles para el profesional sanitario. A: *AMF*. 2013, vol. 9, núm. 10, p. 579-601.
16. Benedicto Subirá, C.; Ávila de Tomás, J.F. Facebook, LinkedIn, Twitter y aplicaciones de participación de profesionales en la web 2.0. A: *AMF*. 2013, vol. 9, núm. 10, p. 548-552.
17. Los Content Curators | Javier Guallar y Javier Leiva Aguilera. Autores del libro *El content curator* y del sistema *Las 4S's de la Content Curation*. A: [en línea]. [Consulta: 25 de gener de 2016. Disponible a: <http://www.loscontentcurators.com/>]

A un clic...

Harmonització farmacoterapèutica

Noves pautes:

- a) **Pautes per a l'harmonització del tractament farmacològic de la malaltia renal crònica.**
- b) **Pautes per a l'harmonització del tractament farmacològic de la malaltia d'Alzheimer.**

Nous informes i dictàmens:

- a) **Aripiprazole injectable d'alliberament prolongat.** Tractament de manteniment en l'esquizofrènia en pacients adults estabilitzats amb aripiprazole oral.
- b) **Lisdexamfetamina.** Tractament del trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat (TDAH) en nens a partir de 6 anys, quan la resposta al tractament previ amb metilfenidat es consideri clínicament inadequada.

Recomanacions, avaluacions i guies

- a) **Noves consultes sobre antibiòtics i antivirals.** CIM Virtual del CedimCat, servei en línia de consultes de medicaments per a professionals.
- b) **Anticoagulació oral. 3Clics.** Atenció primària basada en l'evidència. Institut Català de la Salut.

Projectes

- a) **Prova pilot del Projecte de farmàcies sentinella.** Prova pilot de creació d'una xarxa d'oficines de farmàcia que contribueixi a l'obtenció de dades vàlides generades per la mateixa dinàmica assistencial i que es puguin integrar en el sistema de vigilància epidemiològica.

Data de redacció: **Febrer 2016**

En el proper número: **Biosimilars en atenció primària.**

Butlletí d'Informació Terapèutica del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Direcció: Francesc Brosa Llinares

Subdirecció: Antoni Gilabert i Perramon

Coordinació editorial: Xavier Bonafont i Pujol

Coordinació de la Comissió d'Informació Terapèutica: Pilar López Calahorra

Comitè científic: Rafel Albertí, Xavier Bonafont, Jordi Camarasa, Xavier Carné, Arantxa Catalán, Joan Costa, Laura Diego, Núria Escoda, Anna Feliu, Francesc de B. Ferrer, Pilar López, Roser Llop, Josep Manuel Llop, Rosa Madrdejos, Eduardo L. Mariño, Carlos Martín, Alba Prat, Manel Rabanal, Laia Robert, Emília Sánchez, Mónica Sanmartín, Amelia Troncoso, Noemí Villén

Secretaria Tècnica:

Suport tècnic: CedimCat

ISSN: 1579-9441

Per a la reproducció total o parcial d'aquesta publicació, cal fer-ne la sol·licitud a la **Secretaria Tècnica de la Comissió d'Informació Terapèutica, Gerència de Farmàcia i del Medicament**, Travessera de les Corts, 131-159, 08007 Barcelona.

Es poden consultar tots els números publicats des de l'any 1999 a:

<http://medicaments.gencat.cat/ca/professionals/butlletins/butlleti-d-informacio-terapeutica-bit/>

El Butlletí d'Informació Terapèutica és membre de la INTERNATIONAL SOCIETY OF DRUG BULLETINS

